

GI-DEC-DS-28/04

**(dotyczy udostępnienia danych osobowych użytkowników portalu internetowego,
przeciwko którym Skarżący zamierza wszcząć postępowanie sądowe)**

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 2, w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek Skarżącego w sprawie wniosku o udostępnienie danych osobowych użytkowników portalu internetowego, podpisujących się w toku dyskusji na forum lokalnym ogólnopolskiego dziennika, jako: „Student”, „Wiedzący”, „Poważny człowiek”, „Paweł Wójcik”, przez administratora tych danych, tj. Wydawcy.

nakazuję Wydawcy udostępnienie Skarżącemu żądanych przez niego danych osobowych.

U z a s a d n i e:

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana Skarżącego, w sprawie nakazania Wydawcy, zwanemu dalej Spółką, udostępnienia danych osobowych (osób, przeciwko którym Skarżący zamierza wszcząć postępowanie sądowe). Z treści przedmiotowej skargi wynika, iż na internetowym forum dziennika (edycji lokalnej) zostały umieszczone informacje, mające zdaniem Skarżącego charakter pomówienia jego osoby o czyny i cechy charakteru uważane powszechnie za naganne i takie, które ewidentnie podważają - konieczne do wykonywania zawodu Skarżącego - zaufanie do jego osoby. W toku dyskusji na internetowym forum, według Skarżącego, został on wielokrotnie publicznie zniesławiony przez osoby podpisujące się, jako „Student”, „Wiedzący”, „Poważny człowiek”, „Paweł Wójcik”, poprzez fałszywe oskarżenia o czyny i postawę niegodną nauczyciela (w aktach sprawy znajdują się wydruki z

internetowego forum z dnia 27 lutego 2003 r. „Co jest niegodne nauczyciela akademickiego”). Zdaniem Skarżącego ww. osoby dopuściły się również naruszenia jego dóbr osobistych. Z materiałów przesłanych przez Skarżącego wynika jednocześnie, iż wystąpił on do Wydawcy z wnioskiem o udostępnienie numerów IP (pełnych) komputerów, z których wysyłały wiadomości osoby podpisujące się, jako: „Student”, „Wiedzący”, „Poważny człowiek”, „Paweł Wójcik” (podpisany przez Skarżącego wniosek z dnia 9 lipca 2003 r. o udostępnienie powyższych danych ze zbioru prowadzonego przez Spółkę w aktach sprawy).

W złożonej skardze Skarżący wskazał jednocześnie, iż Prokuratura Rejonowa w Kielcach odmówiła ustalenia sprawców jego zniesławienia. Przedmiotową odmowę podtrzymała również Prokuratura Okręgowa w Kielcach.

W dniu 17 kwietnia 2003 r. Skarżący wniósł do Sądu przeciwko osobom podpisującym się, na forum internetowym, jako: „Student”, „Poważny człowiek”, „Paweł Wójcik”, pismo procesowe nazwane „akt oskarżenia”, o przestępstwo z art. 212 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 2003 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.). Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział IX Karny wydał zarządzenie (z dnia 13 czerwca 2003 r. sygn. akt. IX Ko 1 484/03), w uzasadnieniu którego wskazano, iż w dniu 28 kwietnia 2003 r. Sąd wezwał Skarżącego do sprecyzowania aktu oskarżenia oraz usunięcia braków formalnych przez wskazanie imienia i nazwiska oskarżonych oraz ich adresów pod rygorem bezskuteczności. Z przedmiotowego uzasadnienia wynika również, że w dniu 5 maja 2003 r., Skarżący złożył w Sądzie „wyjaśnienia i wnioski dowodowe z którego treści wynikało, iż nie jest w stanie usunąć braków pisma”. W związku z powyższym, Sąd Rejonowy w Kielcach uznał za bezskuteczny prywatny akt oskarżenia wniesiony przez Skarżącego.

Do Biura GİODO wpłynęły wyjaśnienia Dyrektora Działu Prawnego Wydawcy, w których ww. poinformował Generalnego Inspektora, iż „na dzień wysłania niniejszego pisma (...) mogę poinformować Panią, iż Skarżący nie zwracał się do redakcji Portalu w Warszawie, ani też do lokalnej redakcji Portalu z wnioskiem o udostępnienie danych osób, które jego zdaniem dopuściły się zniesławienia wobec jego osoby w dyskusji na stronach Forum. Skarżący nie zwrócił się również do redakcji Portalu z wnioskiem o usunięcie treści wypowiedzi naruszających jego dobra osobiste”. W przedmiotowych wyjaśnieniach wskazano również, iż w przypadku otrzymania od Skarżącego wniosku o udostępnienie danych osób, które według Skarżącego dopuściły się zniesławienia jego osoby podczas dyskusji na stronach internetowych, Spółka nie mogłaby udostępnić Skarżącemu żądanych przez niego danych osobowych.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona zostanie jedna z wymienionych w tym przepisie przesłanek. Przesłanki te odnoszą się do wszelkich form przetwarzania danych wymienionych w art. 7 pkt 2 ustawy, w tym w szczególności do ich przechowywania oraz udostępniania. Są także względem siebie równoprawne, co oznacza, że dla legalności procesu przetwarzania danych wystarczające jest spełnienie jednej z przesłanek. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, gdy jest niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratorów danych, o których mowa w art. 3 ust. 2, lub osób trzecich, którym są przekazywane te dane - a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

W przedmiotowej sprawie Skarżący wystąpił do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z wnioskiem o udostępnienie danych osób, wobec których zamierza wszcząć postępowanie sądowe. Skarżący wskazał bowiem, iż dane o które wnioskuje niezbędne są mu w celu wniesienia do Sądu aktu oskarżenia o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego - o którym mowa w art. 212 § 1 Kodeksu karnego. Ze skargi wynika ponadto, iż Skarżący zamierza również wystąpić do Sądu z powództwem cywilnym, w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych określonych przepisem art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż stosownie do art. 487 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.), w postępowaniu w sprawach z oskarżenia prywatnego, akt oskarżenia może ograniczyć się do oznaczenia osoby oskarżonego, zarzucanego mu czynu oraz wskazania dowodów na których opiera się oskarżenie. Poprzez oznaczenie osoby oskarżonego należy rozumieć ustalenie osoby, przeciwko której toczy się postępowanie karne. W literaturze przedmiotu wyrażony został również pogląd, iż warunkiem niezbędnym do zakreslenia podmiotowych i przedmiotowych granic postępowania sądowego, które zostało zainicjowane złożonym uproszczonym (prywatnym) aktem oskarżenia - o którym mowa w art. 487 Kodeksu postępowania karnego - jest wskazanie w tym akcie osoby oskarżonego. Przedmiotowe oznaczenie osoby oskarżonego winno być takie, aby zindywidualizować tę osobę i móc doręczyć jej wezwanie na rozprawę, tj. powinno zawierać co najmniej: imiona, nazwisko, adres oskarżonego (T. Grzegorzczak, „Kodeks postępowania karnego” Komentarz, Zakamycze 2003, s. 1245). Z powyższego jednoznacznie wynika zatem, że Skarżący

działając w charakterze oskarżyciela prywatnego jest zobowiązany do umieszczenia w prywatnym akcie oskarżenia danych osoby, przeciwko której wnosi oskarżenie.

Wskazać również należy, iż w celu „zainicjowania” sądowego procesu ochrony dóbr osobistych Skarżącego, niezbędnym elementem – w przypadku dochodzenia przez niego roszczeń niemajątkowych (określonych przepisem art. 24 Kodeksu cywilnego) - jest precyzyjne określenie przez niego w pozwie osoby (osób), która dopuściła się naruszenia jego dóbr osobistych. Zgodnie bowiem z art. 187 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać: dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna; przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu. Natomiast, w myśl art. 126 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania cywilnego, każde pismo procesowe powinno zawierać m.in. oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu o naruszenie dóbr osobistych jest oznaczenie w nim osoby, przeciwko której żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu naruszenia dóbr osobistych). Należy w tym miejscu podkreślić, iż podobne stanowisko zaprezentował również Sąd Najwyższy – Izba Cywilna i Administracyjna w postanowieniu z dnia 10 października 1989 r. (znak: II CZ 167/89 niepublikowany) stwierdzając „w sprawie o ochronę dóbr osobistych i opublikowanie odpowiedzi stosownie do art. 31 pkt 2 i 39 ust. 1 prawa prasowego, żądanie pozwu musi być skierowane przeciwko konkretnej osobie oznaczonej z imienia i nazwiska ze wskazaniem miejsca jej zamieszkania, a nie siedziby redakcji”.

Z przytoczonych powyżej przepisów jednoznacznie wynika zatem, iż dla prawidłowego wszczęcia przez Skarżącego postępowania sądowego (karnego, cywilnego), przytoczone powyżej przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego, nakładają na Skarżącego obowiązek oznaczenia w pierwszym piśmie procesowym (prywatnym akcie oskarżenia, pozwie) osoby (oskarżanego, pozwanego), przeciwko której zamierza wszcząć dane postępowanie sądowe.

Ponadto, podkreślenia wymaga, iż w literaturze przedmiotu prezentowany jest pogląd, że przytoczony wcześniej przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, ustanawia tzw. „klauzulę usprawiedliwionego celu” (J. Barta, R. Markiewicz, „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, Zakamycze 2002, s. 410). Przedmiotowy przepis przewiduje bowiem możliwość udostępnienia danych osobowych przez administratora tych danych - o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy - osobie fizycznej, jeżeli jest to niezbędne do wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów tej osoby. Należy przy tym jednak podkreślić, iż osoba, której w powyżej przedstawiony sposób

zostaną udostępnione dane osobowe powinna nie tylko „legitymować się prawnie usprawiedliwionym celem” w przetwarzaniu przedmiotowych danych, ale również sam proces przetwarzania tych danych nie może naruszać praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Zgromadzony przez Generalnego Inspektora w toku postępowania administracyjnego materiał dowodowy, daje podstawy do stwierdzenia, iż cel dla którego Skarżący wystąpił o udostępnienie danych, tj. dochodzenie swoich praw przed sądem, jest prawnie usprawiedliwiony. Natomiast ewentualne wykorzystanie tych danych przez Skarżącego w postępowaniu sądowym (procesie cywilnym, bądź też karnym), nie może być uznane za naruszenie praw i wolności osób, których dane te dotyczą.

Odnosząc powyższe uwagi do stanu niniejszej sprawy oraz dokonując analizy wyżej przytoczonych przepisów prawa, wniosek Skarżącego, w sprawie nakazania udostępnienia Spółce administrowanych przez nią danych osób, w stosunku do których Skarżący zamierza wszcząć postępowanie sądowe, uznać należy za zasadny. Natomiast, odmowa udostępniania przedmiotowych danych osobowych przez administratora tych danych, tj. Spółkę może w konsekwencji uniemożliwić Skarżącemu realizację konstytucyjnie przysługującego mu prawa do dochodzenia przed sądami, naruszonych praw i wolności.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).